

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Ze života JČMF

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 42 (1997), No. 3, 168--[168a]

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/139767>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1997

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

Po roce 1989, kdy bylo možné rozvinout v celé šíři kontakty se zahraničím, získaly práce F. Kuřiny velký ohlas i v zahraničí. Je zván k aktivní účasti na mezinárodních konferencích, získanými poznatky se snaží obohatit naši didaktiku matematiky. V posledních letech se zúčastnil např. tří světových kongresů o vyučování matematice, konference o perspektivách vyučování geometrii pro příští tisíciletí, několika konferencí německých didaktiků a dalších.

Profesor Kuřina je dlouholetým členem a funkcionářem JČMF, byl vyznamenán čestným členstvím. Z jeho iniciativy vznikla tradice každoročních tematických setkání vědeckých pracovníků s učiteli matematiky (Dva dny s matematikou) a periodický seminář Vyučování matematice na nižších gymnáziích. Pracuje mnoho let v redakčních radách

Pokroků matematiky, fyziky a astronomie, Matematiky, fyziky a informatiky a časopisu Učitel matematiky.

Po roce 1989 byl proděkanem pro vědu PdF v Hradci Králové, dnes je zde vedoucím katedry matematiky. Je členem oborové rady doktorandského studia v oboru didaktika matematiky při PdF UK v Praze.

Má zájem o výtvarné umění, literaturu a fotografování.

Profesor Kuřina je obdařen stálou neutu-
chající energií duševní i fyzickou (obdivuhodně zvládá i náročné cestování) a nezanedbává přitom ani své učitelské poslání, publikační a organizační aktivity. Přejeme mu tuto energii i do dalších let!

Zdeněk Půlpán

JČMF 1862–1997

Od založení Jednoty nás letos dělí 135 let. Pohled na tuto dobu, během níž se vystřídalo pět generací učitelů a odborníků — matematiků a fyziků — v úsilí o vyšší vzdělanost a lepší podmínky pro tvořivou práci, nemusí být bez užitku.

Vezmeme-li znovu do rukou publikace zabývající se historiografií Jednoty — Houdkův *Dějepis JČM* (1982), Posejpalův *Dějepis JČM* (1912), Veselého *100 let JČSMF* (1962) a *Jubilejní almanach* (1987) — nalé-

záme v nich nejen zdroj věcných informací, ale vnímáme i celkovou atmosféru doby, v níž byly psány, postoje autorů a jejich možnosti a snahy zaujímat stanoviska a hledat širší souvislosti.

Lze říci, že každá generace měla své problémy a stanovovala si své úkoly a cíle. Jednota byla pro ni povětšinou prostředkem, jak těchto cílů dosáhnout. První generace si určila svůj cíl osvojit si oba obory tak dobře, aby se mohla vyrovnat s úrovní světovou. K tomu pracovala na české odborné terminologii, prosazovala do řad gymnaziálních profesorů absolventy univerzity aprobované v obou oborech, zakládala vědecké časopisy a vystupovala i před širší veřejností, aby se zařadila do proudu tehdejší národní politiky a získala pro svou práci pozornost. Druhá generace se musela nejprve vyrovnat s důsledky přecenění svých finančních možností. Konsolidovala ediční aktivitu a stabilizovala své postavení postupným zakotvováním v povědomí veřejnosti nejen odborné prostřednictvím předních osobností české matematiky a fyziky. Ty bez výjimky pracovaly v Jednotě jako vedoucí funkcionáři. Dorůstali noví vysokoškolští odborníci a množily se řady středoškolských profesorů, takže nebylo zatěžko vyplňovat mezery vzniklé odchodem zakladatelské generace. Třetí generace již pracuje v osvoboze-

ném státě. Nové, svobodné podmínky zbavily Jednotu přítěže staré monarchie a boje o sebezprosažení proti německému živlu a otevřely nové úkoly. Patřila k nim práce spojená s návrhy na změny ve školství, především středním, příprava a vydávání nových, kvalitních učebnic a rozvoj vědecké práce, tehdy soustředěné téměř výlučně na univerzitách. Zvláštním úkolem, který si Jednota vzala za svůj, byla podpora budování Jednoty na Slovensku, spojená s odbornou podporou slovenskému školství. Těžkou úlohou této generace bylo i převést Jednotu a vzdělanost v obou oborech přes údolí stínů v době druhé světové války a obnovit činnost Jednoty po válce. Čtvrtá generace prošla těžkým otrěsem nástupu komunismu, dolehla na ni těžká ztráta hmotné základny, na níž budovala svou dřívější činnost, byla zmatena a rozleptána. Postupně však vytvářela podmínky pro svou činnost ve zcela nové situaci. Své úkoly a cíle musela rozdělit do dvou skupin: první, kterou bylo možno veřejně prezentovat, a druhou, kterou bylo nutno co nejpečlivěji skrývat a sdělovat ji svým členům jen mezi řádky. Ukázalo se, že právě tento nevyslovený a utajovaný pro-

gram byl pro velkou část členstva velmi přitažlivý.

Současná pátá generace žije ve svobodných podmínkách. Je zbavena zátěže diktatury a nesvobody. Těžce hledá předpoklady pro činnost v nových podmínkách a snaží se aktualizovat své poslání. Je to tím obtížnější, čím více zjišťujeme, že celý svět prožívá léta tápání, o nichž bychom rádi věřili, že jsou pouhým průvodním jevem konce dvacátého století a druhého tisíciletí.

Je zřejmé, že tento stručný pohled na 135 let života a práce naší Jednoty je možný jen při obrovských zjednodušeních. Záměrně jsem také upustil od jakéhokoliv hodnocení jednotlivých etap vývoje Jednoty. Své hodnocení si laskavý čtenář vytvoří sám s využitím svých znalostí a vlastních zkušeností.

Jedno je však nesporné: Kořeny Jednoty jsou hluboké. Jednota přes všechna úskalí bude žít dál. O tom, jak bude žít a jak bude k užítku oběma oborům a naší vzdělanosti a kultuře, rozhodnou její členové. Budou-li vzdělaní a obětaví, má Jednota před sebou dobrou budoucnost. Pohled na minulost to dosvědčuje.

Libor Pátý

Filosofický seminář

SCHOLÉ FILOSOFIA a katedra filosofie Pedagogické fakulty Technické univerzity v Liberci pořádají filosofický interdisciplinární seminář *Tvar, jeho vnímání a formalizace*. Seminář se uskuteční 9. až 11. září 1997 na katedře filosofie Pedagogické fakulty Technické univerzity v Liberci.

Náměty: Estetické vnímání tvaru. Zlatý, stříbrný a bronzový řez a možná matematizace. Psychologické pojetí tvaru. Matematizovatelnost tvaru a přírody. Symetrie, asymetrie, disymetrie — vnímání a přírodní zákony, zákony zachování ve fyzice. Identita a diference tvarů. Frázování prostoročasu a událostí. Fraktály. Vyskytuje se tvarovost na všech úrovních mikrosvěta, světa a makrosvěta? Na které úrovni struktury universa se tvarovost vynořuje? Na které úrovni struktury universa se tvarovost rozplývá?

Bližší informace a přihlášky je možné si vyžádat na adrese: SCHOLÉ FILOSOFIA, Alšova 11, 460 00 Liberec.